

N. PODVOISKI

LOKAKUUN PÄIVINÄ

Kerenskin joukkiot olivat aivan Pietarin edustalla. Vasta muodostetun työläis-talonpoikaisen tasavallan asema oli kriittinen. Me olimme aseistaneet ja lähettäneet rintamalle kaikki tasavallan puolustamiseen kykenevät miehet, mutta eräissä joukko-osastoissamme vallinnut epäjärjestys, komentajain puutteellinen työ sekä hajanaisuus sotatoimien johtamisessa tekivät kaikki ponnistuksemme tyhjiksi.

Tässä vakavassa tilanteessa näyttämölle ilmaantui toveri Lenin.

Lokakuun 26 (marraskuun 8) päivänä 1917 ryhdyimme kokoomaan sotilas- ja punakaartilaisrykmenttejä rintamalle lähettämistä varten. Smolna oli muuttunut kirjaimellisesti sotilasleiriksi, missä kaikessa kiireessä muodostettiin lähetetyistä työläisistä joukko-osastoja. Samalla suoritettiin vaatettaminen ja aseistaminen, ts. työläiset puettiin sinelleihin, heille annettiin patruunalaikut ja patruunat. Moni heistä otti ensi kertaa eläissään käteensä kiväärin ja asettui riviin.

Rintamalta saapui niukkoja tietoja. Tiedettiin vain, että toveri Tšudnovskin komentama kärkiosasto ei ollut voinut täyttää sille asetettua tehtävää.

Komentaja toveri Antonov kävi rintamalla ja palasi sieltä epäjärjestyksen ja sekaannuksen masentamana.

Kutsuttiin koolle eräitä bolševikkien puolella olevia upseereita ja sotilaita neuvottelemaan, mitä meidän olisi tehtävä tässä varsin kriittisessä tilanteessa.

Toveri Lenin oli erikoisella mielenjännityksellä seurannut Kerenskin hyökkäysliikkeitä ja valkokaartilaisien kapinoita ja nähtävästi mitä realisimmin ottanut huomioon meidän kriittisen tilanteemme rintamalla. Aivan odottamattamme hän saapui sotilaspiirin esikuntaan ja vaati meiltä tarkkaa selostusta asiain-tilasta, vaati tekemään selkoa käytössämme olevista voimista, vihollisen voimista sekä operatiivisista suunnitelmistamme.

Minun kysymykseeni, mitä hänen saapumisensa merkitsee: epäluottamusta meille vaiko jotain muuta, Lenin vastasi yksinkertaisesti, mutta tiukasti:

— Se ei merkitse epäluottamusta, vaan työläisten ja talonpoikain hallitus haluaa yksinkertaisesti tietää, miten sen sotilasviranomaiset toimivat.

Sillä hetkellä ensi kerran tunsin, että meillä on diktatuuri, että meillä on voimakas ja luja työläisvalta. Silloin käsitin, että olen työläisille ja talonpojille vastuuvollinen vallan edustaja enkä mikään tavallinen työntekijä; että, ollen osanen diktatuurikoneistossa, minä itse olen samalla proletariaatin vallan alainen, kannan kaikesta työstäni suuren vastuun yleisen proletariaatin diktatuurin edessä, jonka käyttäjänä on Kansankomissaarien Neuvosto.

Toveri Antonov alkoi selittää sotatoimien yleistä suunnitelmaa osoittaen kartan mukaan meikäläisten asemat ja vihollisen otaksuttavan sijainnin. Toveri Lenin syventyi karttaan. Sitten mitä syvämmälle ja tarkkaavaisimmalla operaattori-strategin ja sotapäällikön tavoin hän vaati selityksiä, miksi sillä tai toisella paikkakunnalla ei ole puolustusta, miksi aiotaan tehdä juuri se askel eikä jotain muuta, miksi ei ole pyydetty Kronstadtilta apua, miksi ei ole tutkittu noita asemia eikä tuota käytävää ole suljettu.

Leninin seikkaperäinen ja ankara asiain erittely osoitti meille, että olimme todellakin sallineet työssämme laiminlyöntejä, ettemme olleet osoittaneet sitä suurta aktiivisuutta, jota ajankohta meiltä vaati. Olimme kulkeneet joukkojen mukana, mutta emme olleet tehneet mitään noustaksemme niiden johtajiksi ja sotapäälliköiksi. Jäi kaksi ulospääsyä: joko tunnustaa, ettei meistä kukaan kelpaa mihinkään, ettemme voi vastata sotatoimien menestymisestä, tai sitten oli jonkun toisen ryhdyttävä komentajaksi.

Lyhyehkön väliajan jälkeen, ja kun oltiin vaihdettu mielipiteitä esikuntatovereiden kesken, minä menin toveri Leninin luo ja ilmoitin, että otan tehtäväkseni korjata vaikean tilanteen rintamalla ja uskon, että pystyn kokoamaan punaisen Pietarin voimat. Seuraavana päivänä kahdentoista tienoissa toveri Lenin tuli esikuntaani ja vaati, että minun työhuoneeseeni laitettaisiin hänelle pöytä, ja sanoi haluavansa olla koko ajan tietoinen tapahtumien kulusta.

Aina viiden-kymmenen minuutin kuluttua Lenin lähetti luokseni jonkun minua auttamaan: milloin varusteluasioissa, milloin työläisten mobilisoinnin alalla, milloin tilausten sijoittamiskysymyksissä, milloin lentäjän, milloin taas agitaattorin. Sitten innostuen vähitellen asiaan hän alkoi poistua itse sitä huomaamatta työhuoneestani ja antaa välittömästi määräyksiä milloin kenellekin tovereista.

Työ alkoi luistaa. Mutta toveri Leniniä se ei tyydyttänyt, hänestä näytti, että työ käy vieläkin hitaasti, ettei siinä ole riittä-

vää päättäväisyyttä ja tarmoa — ja niin hän alkoi itse kutsua työhuoneeseensa tehdasjärjestöjen edustajia ja saada heidän kauttaan selvää työläisten aseistamisen tilasta, teknillisestä kalustosta sekä siitä, mitä tehtas yleensä voi antaa puolustukselle ja mitä se voi tehdä puolustuksen hyväksi. Siinä syntyi käskyjä: Putilovin tehtaassa työläisille — panssaroitava veturien lavat, asetettava niille tehtaalla olevat tykit ja vietävä panssarikorsuja aseisiin; Narvan piirille käsky: pakkoluovuttaa ajureilta hevoset, joilla vietävä tehtaalta 40 valmista tykkiä rintamalle. Moniin tehdasjärjestöihin lähetettiin komissaareja, jotta tehtaalta olisi saatu kaikki se, mitä tarvittiin puolustusta varten.

Kolmen-viiden tunnin aikana minä jouduin monta kertaa toveri Leninin kanssa „sanasotaan” pannen vastaan tällaisen työn johdosta, joka minusta ei tuntunut oikealta. Tuntui siltä kuin minun vastalauseeni olisi otettu varteen, mutta parin minuutin kuluttua ne oli jo unohdettu ja jätetty huomiotta. Muodostui oikeastaan kaksi esikuntaa: Leninin työhuoneessa ja minun työhuoneessani. Leninin työhuoneessa se oli aivan kuin kenttä-esikunta, sillä hänellä oli pöytä minun työhuoneessani. Mutta mitä useammin toveri Lenin kävi omassa työhuoneessaan, jonne hänen käskystään lakkaamatta kutsuttiin monenlaisia työntekijöitä, sitä enemmän hänen käskynsä liittyivät katkeamattomaan ketjuun. Hänen käskynsä kylläkään eivät koskeneet sotatoimia eikä sotilasosastojakaan, vaan „kaikkien ja kaiken” mobilisointia puolustuksen hyväksi, mutta tällainen rinnakkainen työ kovasti hermostutti minua. Lopulta minä jyrkästi ja kokonaan epäoikeudenmukaisesti vaadin, että toveri Lenin olisi vapauttanut minut komentajan tehtävästä.

Toveri Lenin kiivastui aivan tavattomasti:

— Annan teidät puolueoikeuden tuomittavaksi, me ammusme teidät! Käsken: jatkakaa työtänne älkääkään häiritkö minun työtäni!

Vasta seuraavana päivänä minä käsitin, mikä merkitys oli rinnakkaisella työllä. Erikoisesti tulin käsittämään sen työn arvon vasta sen jälkeen, kun olin analysoinut neuvottelukokouksen työn tulokset, jonka neuvottelukokouksen oli Lenin kutsunut koolle työläisjärjestöjen, piirineuvostojen, tehdaskomiteoiden, ammattiliittojen ja sotilasjoukko-osastojen edustajista. Tähän neuvottelukokoukseen hän käski osallistua minunkin.

Tällöin käsitin, missä oli toveri Leninin voima: poikkeustilan hetkellä hän keskitti ajatukset, voimat ja mahdollisuudet äärimilleen.

